

Communalbestyrelsen, over det, den har gjort og over det, den har undladt at gjøre, have netop deres Rod deri, at en saa overordentlig stor Deel af Communens Indvaanere have været og endnu ere ubelukkede fra al Indflydelse paa de communale Anliggender; de betragte Communen som Noget for dem fremmed, og dette er i mine Tanker en stor Førdærvelse. Dette er altsaa en fuldkommen tilstrækkelig Grund til at ønske og kræve en Førandring i det nu Bestaaende, at en saa stor Deel af Communens Indvaanere føle sig fremmede for den. For at der kan opstaae et godt og sundt kommunalt Liv, er det efter min Overbeviisning nødvendigt, at Communens Indvaanere i det Hele kunne føle sig som en Enhed, som et Samsund, og at de ikke betragte Samsundet som Noget, de staae udenfor, som Noget, der er fremmed for dem. Communalbestyrelsen vil paa den anden Side ogsaa staae ganske anderledes, have en langt større Kraft og føle sig langt mere styrket, naar den veed at den virkelig taler og handler for Communen, end naar den kun repræsenterer en meget indskrænket Deel deraf. Den maa gjøre Paalæg paa det store Antal af Communens Indvaanere, men den maa føle sig trykket hver Gang den gjør saadanne Paalæg, naar den veed, at det er kun omtrent $\frac{1}{4}$ Deel af dem, der svare disse Statter, der udøve nogen Indflydelse paa deres Valg. Naar et Lovudkast, som det foreliggende, fremkommer paa Rigsdagen, der gaaer ud paa at omdanne den hele Communalbestyrelse og at bringe den idetmindste nogenlunde i Overensstemmelse med Grundlovens Fordringer, eller idetmindste at bringe den paa Gled henimod Grundlovens Fordringers Opfyldelse, da kan efter min Overbeviisning Spørgsmaalet om Valgrettens Udvidelse ikke paa nogen Maade flydes tilside eller tabes af Sigte. Spørgsmaalet kan efter min Overbeviisning kun være: Hvorvidt skal man da udstrække Valgretten, og hvilke Principer skal man følge? Der er i denne Henseende med Hensyn til Communerne paa Landet fulgt et System, som jeg maa tilstaae, jeg aldrig har kunnet billige, og det var en Grund mere for mig til at være den Første til at tage Ordet for at udtale, i hvilke Retninger jeg

troer, at det efter de kjøbenhavnske Forhold kan være hensigtsmæssigt at udvide Valgretten, for at man ikke fra Begyndelsen af skulde komme ind paa en Vej, som jeg maatte anse for betænkellg. Jeg skal ikke videre gaae ind paa at criticere den, men kun sige, at jeg anseer den unaturlig for vore kjøbenhavnske Forhold og i sig selv lidet ønskelig. Der er altsaa Spørgsmaal om, indtil hvilken Grad man skulde udstrække Valgretten. Som det vil erindres, bestemmer Forordningen af 1ste Januar 1840, at Valgretten tilkommer dem, der svare 5 Portioner Næringsstat, hvilket omtrent udgjør 10 Rd. om Aaret. Ved Loven om Hjelpestaten af 14de April 1855 er der tilfagt dem, der svare et lige Antal, nemlig 5, Portioner Hjelpestat, den samme Valgret og Valgbarhed som dem, der svare 5 Portioner Næringsstat, uagtet Hjelpestaten ikke er nær saa stor, idet enhver Portion Hjelpestat kun udgjør Halvdelen af en Portion Næringsstat. Derved er altsaa den saakaldte Censur for Valgret og Valgbarhed nedsat fra 10 til 5 Rigsdaler. Efter den samme sidstnævnte Lov kan Ingen ansættes til mindre end een Portion Nærings- eller Hjelpestat; det Mindste, som Noget kan svare i Stat, er altsaa een Rigsdaler. Nu forekommer det mig at være i og for sig det Naturligste, at Enhver, der svarer directe Stat til Communen, som navnlig er en Stat, der er værende og uvis, og meest kommer til at rette sig efter de forskellige communale Foranstaltninger, hvorpaa Tidens Krav gjør Fordring, bliver valgbar og valgberettiget, men Spørgsmaalet bliver, hvorvidt dette Antal skulde være tilstrækkeligt, og hvorvidt der paa den anden Side skulde være nogen Betænkelse ved at udstrække Valgretten saavidt. Efter de Oplysninger, der ere modtagne fra vedkommende Contoirer under Magistraten, udgjør Antallet af de Personer, Fruentimmer fradragne, der svare Nærings- og Hjelpestat, efter en summarisk Optælling omtrent 11,000, det er altsaa en Deel mindre, end Antallet af Valgerne til Rigsdagen. Naar man sammenligner dette Tal med Antallet af dem, der nu ere valgberettigede, som, efter hvad den ærede Indenrigsminister oplyste ved den forrige Behandling, kun udgjør circa 3,500, saa fore-